

**Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií
a poštových služieb
Odbor správy frekvenčného spektra
Továrenská 7
828 55 Bratislava 24**

V Bratislave, 09. 10. 2024

Vec: Verejná diskusia k príprave výberového konania na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 800 MHz, 900 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz a 2600 MHz.

Údaje o respondentovi:

Obchodné meno: SWAN, a.s.
Sídlo: Landererova 12, 811 09 Bratislava, Slovenská republika
IČO: 35 680 202

Kontaktná osoba: Ivan Leščák, vedúci odd. regulácie
e-mail: ivan.lescak@swan.sk

Spoločnosť SWAN, a. s. (ďalej len „SWAN“) predkladá Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „Úrad“) svoje pripomienky k verejnej diskusii k príprave výberového konania na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 800 MHz, 900 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz a 2600 MHz.

K návrhu ako celku všeobecne:

Návrh verejnej diskusie, ktorej cieľom je zistiť názory trhu a širokej verejnosti na priebeh a podmienky pripravovaného výberového konania, považujeme za neúplný, nekoncepčný a nevhodný na ucelené pripomienkovanie, nakoľko jednotlivé okruhy podmienok verejnej diskusie, z ktorej bude zrejme vychádzať verejná konzultácia, nie sú odôvodnené, podložené odbornou analýzou alebo posúdením.

S podmienkami navrhovanými v jednotlivých oblastiach navrhovanej verejnej diskusie nesúhlasíme.

Každému výberovému konaniu, a zvlášť výberovému konaniu, ktorého súčasťou je aj predmetná verejná diskusia k príprave výberového konania na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 800 MHz, 900 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz a 2600 MHz, ktorá je na tak dlhé časové obdobie, by mala predchádzať podrobná odborná a precízna príprava. Výsledok výberového konania totiž ovplyvní podnikateľské prostredie v oblasti poskytovania elektronických komunikačných služieb na domácom trhu a spotrebiteľskú a užívateľskú dostupnosť elektronických komunikačných služieb výrazným spôsobom na dlhé obdobie 20 rokov.

V predloženej verejnej diskusii, na webovom portáli Úradu ani na iných dostupných miestach spol. SWAN nenašla podrobný odborný prieskum, rozbor alebo posúdenie trhu, z ktorého by vychádzali podmienky obsiahnuté vo verejnej diskusii. K jednotlivým navrhovaným podmienkam chýba odôvodnenie, preto sa k nim jednotlivo nevieme detailne vyjadriť.

Navrhované podmienky obsiahnuté vo verejnej diskusii sú obdobné predchádzajúcim, ku ktorým nielen spol. SWAN predložila množstvo pripomienok a argumentov, na ktoré do dnešného dňa nedostala uspokojivé a podrobné odpovede.

Úrad si za účelom prípravy výberového konania na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 800 MHz, 900 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz a 2600 MHz vybral a za nemalé finančné prostriedky zazmluvnil konzultanta, ktorý mal pripraviť prieskum, odborné posúdenie situácie na trhu a pripraviť návrh podmienok predmetného výberového konania.

Externý konzultant, ktorým je na základe Zmluvy o poskytnutí poradenských služieb zo dňa 13.6.2024 (ďalej aj ako „Zmluva o poskytnutí poradenských služieb“) spol. GTA – Pierstone zastúpená Grant Thornton Advisory k.s., Pujmanové 10a, Praha (ďalej aj ako „Konzultant“), mal v zmysle Zmluvy o poskytnutí poradenských služieb spracovať návrh posúdenia konkurenčnej, technickej a hospodárskej situácie na mobilnom trhu v Slovenskej republike podľa § 41 ods. 4 ZEK so zameraním na frekvencie z frekvenčných pásiem 800 MHz, 900 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz a 2600 MHz (pozn. označený ako Výstup I.).

Podľa informácií od Konzultanta však posúdenie nebolo v čase vypísania verejnej diskusie vypracované ani zverejnené a má byť vypracované dodatočne po konzultácii s Úradom (teda úplne opačný proces, než aký sa očakáva pri odbornom rozhodnutí, kedy analýza determinuje rozhodnutie a je od neho nezávislá, nie naopak), napriek tomu Úrad vypísal túto verejnú diskusiu, v ktorej bez bližšieho odôvodnenia zverejnil konkrétne predpoklady a svoje očakávania parametrov výberového konania. Aký je potom dôvod výberu, zazmluvnenia, vyplatenia a spolupráce s Konzultantom, ak Úrad nebude vychádzať z posúdenia alebo ho nezohľadní, ale naopak, posúdenie Konzultanta bude vopred ovplyvnené daným názorom Úradu? Expertné posúdenie je možné len v prípade, ak je nezávislé od subjektívneho názoru Úradu.

Ak by Úrad postupoval podľa predchádzajúceho odseku a prieskum vypracovaný Konzultantom by vychádzal len zo záverov Úradu, ktoré sú totožné s podmienkami definovanými Úradom v roku 2023 pre pôvodne pripravované výberové konanie na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 900 MHz a 2100 MHz, išlo by preukázateľne o neúčelné plytvanie verejnými prostriedkami, ktoré sú pod drobnohľadom zvlášť v aktuálnom čase konsolidačných opatrení Vlády SR.

K jednotlivým bodom návrhu:

K bodu 3. Súčasný stav v jednotlivých frekvenčných pásmach

V Tabuľke 3.1 Úrad uvádza súčasné rozdelenie frekvencií z frekvenčných pásiem určených pre poskytovanie verejných mobilných služieb medzi mobilných operátorov, pričom v poslednom stĺpci uvádza podiel jednotlivých podnikov na frekvenčnom spektre. Uvádzanie uvedeného podielu považujeme za zavádzajúce, keďže spočítava rôzne frekvenčné pásma, ktoré majú rozdielne určenie, spôsob použitia, cenu a hodnotu.

Podľa nášho názoru, aj vzhľadom na zaužívané delenie pásiem, napr. v rámci dokumentov BEREC „Guidelines on Very High Capacity Networks,“ GSMA Spectrum a ďalších, pre porozumenie súčasného stavu v jednotlivých frekvenčných pásmach je potrebné separátne brať do úvahy podiely podnikov (1) v pásme pod 1 GHz (low band – nízke pásmo), ktoré je charakteristikou a významom podstatne odlišné od pásiem nad 1 GHz (2) v nižšom

strednom pásme (lower mid-band) nad 1 GHz a pod 3 GHz (aby údaje neboli skresľované vyšším stredným pásmom (C-band) 3600 MHz, ktoré má najväčšiu šírku pásma a z hľadiska porovnávania podielov nie je podstatné, keďže všetky podniky majú v ňom majú pridelenú rovnakú šírku pásma.

Z takto upravenej tabuľky je jednoznačne vidno, že spoločnosť SWAN nedisponuje žiadnymi frekvenciami v pásme pod 1 GHz a v pásme 1 až 3 GHz disponuje len 8%-ným podielom. Z tohto pohľadu by Úrad mal vychádzať pri posudzovaní situácie na trhu a nastavovaní podmienok vo výberovom konaní a Tabuľka 3.1 by mala obsahovať podiely nasledovne:

Frekvenčné pásmo	700	800	900	Podiel - Pásma pod 1 GHz	1800	2100	2600	2600TDD	Podiel - Nižšie stredné pásmo	C-Band 3600
Orange Slovensko	20	20	20,4	32%	40	40	60		30%	100
Slovak Telekom	20	20	20,4	32%	36,4	40	80	50	45%	100
O2 Slovakia	20	20	28,8	36%	37,6	40			17%	100
SWAN				0%	36				8%	100
Spolu	60	60	70		150	120	140	50		400

K bodu 4. Zosúladienie lehôt platnosti individuálnych povolení

Spoločnosť SWAN nesúhlasí s obnovou práv vo frekvenčnom pásme 900 MHz a 2100 MHz na obdobie od 8.9.2026 do 31.12.2028, a to z dôvodov uvedených v jej vyjadreniach zo dňa 2.9.2024 k predmetným konzultáciám.

K bodu 5.2 Predmet výberového konania

Spoločnosť SWAN nesúhlasí s navrhovanými spektrálnymi limitmi a považuje ich za neefektívne.

Pri stanovovaní limitov mal Úrad zohľadniť aktuálnu situáciu na trhu elektronických mobilných komunikačných služieb, prejavujúce sa nedostatky, disproporcie a nerovnováhu (čo je zrejmé už z Tabuľky 3.1 uvedenej vyššie), čo neurobil, keďže ešte pred dodaním súvisiacich výstupov od Konzultanta prijal vlastné závery a navrhol také limity, ktoré nespĺňajú ich účel.

Účelom spektrálnych limitov vo výberovom konaní je zamedziť hromadeniu spektra v jednotlivých pásmach alebo skupinách pásiem a umožniť záujemcom získať prídely frekvencií v rozsahu vhodnom na vybudovanie zmyslupnej a efektívne prevádzkovateľnej siete.

K otázke nastavenia limitov v pásme pod 1 GHz sme sa vyjadrili už v predchádzajúcich pripomienkach k diskusiám a konzultáciám. Zdôrazňujeme, že nastavenie limitu, ktoré by viedlo k tomu, že by subjekt, ktorý v čase registrácie do aukcie nie je držiteľom individuálneho povolenia na používanie frekvencií v pásmach pod 1 GHz získal len jeden aukčný blok vo frekvenčnom pásme 800 MHz alebo 900 MHz, je fakticky neúčinné, keďže jediný blok 2x5 MHz v pásmach pod 1 GHz neumožní takémuto subjektu budovať efektívnu vlastnú sieť s celoštátnym pokrytím po dobu, na ktorú bude

frekvencia pridelená. Takýto subjekt by musel byť trvalo závislý na používaní prístupu od iných podnikov, bez perspektívy možnosti rastu, zvyšovania efektivity, konkurencieschopnosti a budovania celoplošnej siete.

K bodu 5.3 Formát výberového konania

Úrad oproti predchádzajúcej výzve na predloženie ponúk do výberového konania upravil formát výberového konania na jednoduchý časový model SCA (simple clock auction), pričom jediným hodnotiacim kritériom je výška ponúknutej jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií. Úrad by mal vysvetliť, z akého dôvodu zmenil pravidlá, prečo je uvedená zmena prínosom a porovnať ju s predchádzajúcou formou. Pri porovnaní formátu časového hybridného modelu SMRA a jednoduchého časového modelu SCA vychádza jednoduchý časový model SCA ako finančne náročnejší a neefektívnejší formát, preto ak existujú dôvody zmeny, Úrad by ich mal podrobne popísať a zdôvodniť.

K bodu 5.4 Výška jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií

Výška vyvolávacích cien za jeden aukčný blok uvedené v návrhu verejnej diskusii je oveľa vyššia oproti návrhom Úradu vo verejných konzultáciách za posledné obdobie, dokonca vo frekvenčnom pásme 2100 MHz za aukčný blok je navrhovaná vyvolávacía cena 6.000.000 EUR, čo je o 3.000.000 EUR viac ako návrh uvedený vo verejnej diskusii z decembra 2022, pričom odôvodnenie Úradu spočíva len v jednoetnom konštatovaní, že vychádzal z výsledných cien stanovených vo výberových konaniach realizovaných v iných krajinách Európskej únie a zohľadnením situácie na domácom trhu. Subjekty pôsobiace v SR však neevidujú odbornú analýzu, relevantný prieskum, expertné posúdenie alebo kvalifikovaný rozbor, ktorý by zdôvodnil opodstatnenosť navrhovanej výšky vyvolávacjej ceny za jednotlivé aukčné bloky, čo nie je profesionálny a transparentný prístup.

Spoločnosť SWAN považuje navrhované výšky vyvolávacích cien za neadekvátne vysoké, nesúhlasí s ich zvýšením a poukazuje na to, že poskytovatelia elektronických komunikačných služieb boli práve zaťažení zvýšením osobitného odvodu a ďalšie navyšovanie nákladov pre nich povedie k znižovaniu investícií v takých kľúčových oblastiach ako je rozvoj telekomunikačnej infraštruktúry, dátových služieb a kybernetickej bezpečnosti, s dopadom nielen na podnikateľov, ale aj na samosprávy, verejný sektor a občanov. Keďže Úrad transparentne nezverejnil podklady a metodiku, z ktorej vychádzal pri stanovení výšky jednorazovej úhrady za pridelenie licencií, nie je zrejmé, z ktorých cien stanovených vo výberových konaniach realizovaných v iných krajinách Európskej únie vychádzal, či zohľadnil situáciu na domácom trhu, veľkosť jednotlivých krajín, počet a rozloženie obyvateľstva a najmä, zohľadnil aj geografické hľadisko (hornatosť krajiny, hustotu osídlenia). Je významný rozdiel, či podnik poskytuje služby v rovinatej a hornatej krajine, či potrebuje vynaložiť vysoké výdavky na infraštruktúru alebo nie. Ani v týchto otázkach spol. SWAN zatiaľ neeviduje žiadne podklady, ktoré viedli Úrad k záverom uvedeným vo verejnej diskusii.

K bodu 6. Závazok národného roamingu

Závazok národného roamingu nezohľadňuje pripomienky spoločnosti SWAN opakované v predošlých diskusiách a verejných konzultáciách, ktoré stále platia. Navrhovaný záväzok považujeme za nedostatočne špecifikovaný. Nedostatočná špecifikácia podmienok môže byť zdrojom budúcich sporov, ktorých sme boli aj sme svedkami a účastníkmi. Úrad sa vo veci národného roamingu nemôže zbavovať vlastných rozhodovacích právomocí a musí aktívne

vstupovať do procesu jeho poskytnutia, vrátane ukladania sankcií v prípade neposkytnutia ponuky alebo neposkytnutia národného roamingu. Vzhľadom na doterajšie skúsenosti považujeme za dôležité, aby ceny za poskytnutie prístupu boli jednoznačne stanovované samotným úradom, pričom bude vopred stanovené kedy, na aké obdobie, z akých podkladov a na základe akého cenového modelu bude Úrad analyzovať trhové podmienky a stanovovať ceny za prístup, pričom tieto ceny musia byť stanovené včas, predvídateľne a nákladovo, v súlade s princípom zákazu stláčania marže.

Úrad tiež stanovil záväzok národného roamingu len pre frekvenčné pásmo 800 resp. 900 MHz, nie pre iné pásma, ktoré sú súčasťou plánovaného výberového konania. Spoločnosť SWAN žiada neobmedzovať túto povinnosť na konkrétne frekvenčné pásmo, ale prístup k národnému roamingu musí byť poskytnutý adekvátne s jej účelom, vo všetkých frekvenčných pásmach, v ktorých podnik poskytuje služby svojim účastníkom (resp. minimálne vo všetkých pásmach, ktoré sú predmetom tohto výberového konania), teda v celom rozsahu služieb a pokrytia, minimálne v rovnakej miere ako poskytovateľ roamingu poskytuje aj vlastným zákazníkom - účastníkom. Záväzok poskytnúť národný roaming len v pásme 800 / 900 MHz považujeme za nepostačujúci na zabezpečenie primeranej kvality služby národného roamingu na území SR a národný roaming by mal byť poskytnutý bez obmedzenia služieb, frekvencií alebo pokrytia, k čomu má Úrad vhodný nástroj práve pri spoločnom výberovom konaní na frekvencie z pásiem súhrnne potrebných pre prevádzku mobilných sietí.

Úrad navrhuje určiť, že uchádzač povinný poskytnúť záväzok národného roamingu nie je povinný uzavrieť zmluvu s oprávneným uchádzačom a nie je povinný začať alebo pokračovať v rokovaní o uzavretí zmluvy o národnom roamingu s oprávneným uchádzačom od okamihu, keď takýto oprávnený uchádzač uzavrie zmluvu o národnom roamingu s iným oprávneným uchádzačom, až do okamihu, keď je táto zmluva preukázateľne ukončená a prípadne začne plynúť výpovedná lehota. Tu poukazujeme na skutočnosť, že oprávnený uchádzač o národný roaming aj z logického hľadiska vypovedá zmluvu o národnom roamingu až v prípade, keď bude mať dohodnuté podmienky alebo už uzatvorenú zmluvu s iným povinným uchádzačom. Za stanovenia uvedenej podmienky by Úrad rovno určil možnosť povinného uchádzača nekomunikovať s oprávneným uchádzačom, ktorý by vypovedaním existujúcej zmluvy o národnom roamingu vstupoval do vysokej podnikateľskej neistoty, čím oprávnený uchádzač stráca možnosť zisťovať a porovnávať podmienky národného roamingu na trhu. Teda povinnosť poskytnúť návrh zmluvy a rokovať o národnom roamingu musí platiť pre všetkých držiteľov stále, bez ohľadu na existujúci stav národného roamingu.

K bodu 9. Splatnosť jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií

Časové rozloženie splátok do piatich úhrad splatných ešte pred nadobudnutím platnosti jednotlivých pridelených povolení nepovažujeme za vhodné. Zvlášť v čase konsolidačných riešení, zvyšovaní dane, transakčnej dane, osobitného odvodu a iných konsolidačných nástrojov štátu tvorí vysokú záťaž na poskytovateľov elektronických komunikačných služieb, čo môže viesť k zníženiu investícií na Slovensku v kľúčových oblastiach digitálnej ekonomiky.

K bodu 11. Obmedzenia prevodu a prenájmu práv

Úrad navrhuje zákaz prevodu alebo prenájmu práv vyplývajúcich z pridelenia frekvencií počas obdobia 5 rokov od pridelenia frekvencií a po splnení rozvojových kritérií. Máme však za to, že prevod alebo prenájom práv vyplývajúcich z pridelenia frekvencií by mal byť možný práve po splnení rozvojových kritérií, a teda mal na myslí Úrad, že prevod alebo prenájom by mal byť možný po uplynutí obdobia 5 rokov od pridelenia frekvencií a zároveň po splnení rozvojových kritérií? Zo súčasného zámeru Úradu totiž vyplýva, že prevod alebo prenájom frekvencií by bol možný jedine v období

medzi uplynutím prvých 5 rokov od pridelenia frekvencií do splnenia rozvojových kritérií, a teda najneskôr do 31.12.2033, po tomto dátume až do 31.12.2048 by prevod alebo prenájom práv nebol možný.

Obsah tohto dokumentu neoznačujeme ako obchodné tajomstvo spoločnosti SWAN.

S pozdravom

.....
Ivan Leščák
Vedúci odd. pre reguláciu a bezpečnosť
SWAN, a.s.